

marek | 53
TRIZULJAK | 23

marek TRIZULJAK VYZNÁNÍ

Publikaci vydal vlastním nákladem Marek Trizuljak v roce 2023 u příležitosti životního jubilea a s ním spojené výstavy v Galerii města Olomouce (17. 5.–3. 6. 2023)

Partneři a podporovatelé: Unie výtvarných umělců Olomoucka, Umělecká iniciativa FORFEST Kroměříž, Sdružení Q, Olomoucký kraj, Statutární město Olomouc, Jihomoravský kraj, Statutární město Brno, Ministerstvo kultury ČR, Nadace Českého hudebního fondu, nadace OSA živě.

Editor a koncepce: Marek Trizuljak

Tisková příprava: Studio Palec Olomouc

Tisk: Grafico Opava

Počet výtisků: 600 ks

© 2023 Marek Trizuljak

Texty: Mgr. Ivo Binder, akad. Mal. Zdena Höhmová, akad. mal. Petr Štěpán

Fotografie / Podklady k reprodukcím: Marek Trizuljak, Miroslava Trizuljaková, Šimon Kliman, Rodolphe Victorri

ISBN 978-80-11-03214-2

Plastika Modrá stěla – Trojice, tavené sklo

Marek TRIZULJAK

7. 6. 1953 Bratislava

Věnuje se malbě, sklářské tvorbě, sochařství, výtvarné fotografii a literární tvorbě (např. sbírka básní Dotyky a tušenia, 1992, satirická studie Většoumělec a jeho role v kulturních dějinách lidstva, 2011, 1990 – 2023 příležitostné úvahy a statě v odborných periodících a různých publikacích, blogerská činnost). Významnou součástí výtvarné činnosti M. T. je duchovně orientovaná tvorba pro kostely a církevní instituce, kaple veřejné i privátní, atd.

Člen Unie výtvarných umělců Olomoucka a Sdružení Q Brno.

Žije v Seničce u Olomouce

Kontakt: mtrizuljak@volny.cz

Studium

1968 – 1973 Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Železný Brod, profesor Pavel Ježek

1975 – 1981 Akademie výtvarných umění Praha, ateliér monumentální a figurální malby, profesor Arnošt Paderlík

Účast na kolektivních výstavách v zahraničí: Kanada, Venezuela, Kuvajt, Egypt, Itálie, Německo, Nizozemsko, Španělsko, Chorvatsko, Polsko

Samostatné výstavy (výběr): Kempten - D, Dorgali (Sardinie) - IT, Rimini - IT, Bratislava - SK, Beograd - Srbsko, Záhorská galéria Jána Mudrocha Senica nad Myjavou - SK, Galerie 8a Brno, Galerie Města Olomouce, Galerie Zet Velká Bystřice, Dominikánský kostel v Olomouci (výstava skleněných plastik v lodi kostela), Sala Terrena Arcibiskupského zámku Kroměříž, Rotunda Květné zahrady v Kroměříži, Městská galerie Vlastimila Rady Železný Brod.

Účast na mezinárodních výtvarných symposiích: Česká republika, Slovensko, Itálie

Ceny

2004 – Čestné uznání hejtmana Olomouckého kraje za účast na výstavě Civitas Dei

2005 – Ocenění české biskupské konference za dlouhodobou uměleckou tvorbu a kulturní přínos

2019 – Cena Fra Angelica za uměleckou tvorbu a kulturní přínos udělená Radou Konference Biskupů Slovenska pro vědu, vzdělání a kulturu

2019 – Cena redakce blogu iDNES za fotografickou publikační činnost.

Veřejné sbírky

Umělecké sbírky města Voorburg (NL)

Umělecké sbírky města Olomouce (CZ)

Nadace Josefa Luxe (CZ)

Nadace Kék Villág, Budapešť (Maďarsko)

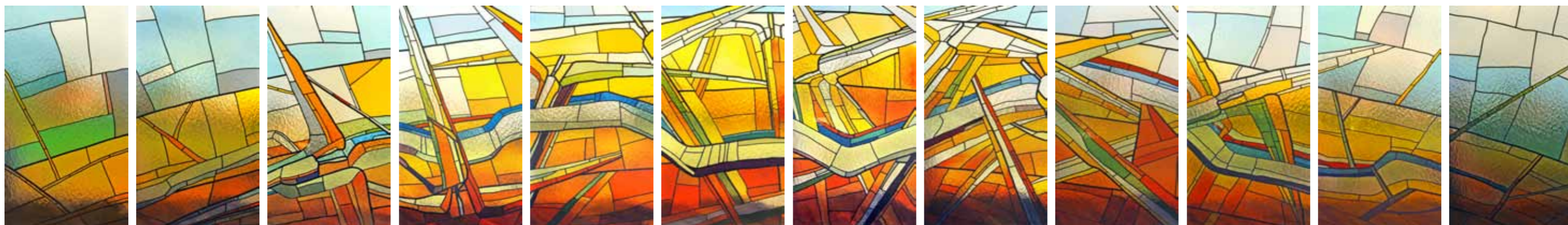
Záhorská galéria Jána Mudrocha, Senica nad Myjavou (SK)

Krajská galéria Nitra (SK)

Umělecké sbírky města Trenčín (SK)

Archanděl Gabriel, vitráž v kostele svaté Rodiny v Luhačovicích, 1997

Gloria in Excelsis Deo, 1997, vitráže v kostele Svaté rodiny v Luhačovicích, v centrální pozici, nahoře nad reliéfem Svaté rodiny

VYZNÁNÍ MARKA TRIZULJAKA

*můj svět
podobně jak světlo
podobně jak voda
po spádnících stéká*

*ptal jsem se kam
a chvílku
se mi zdálo
že jen tak
volně
někam*

*proto
víc s nadějí čekám*

MAREK TRIZULJAK, NA SPÁDNICÍCH¹

Ve svých nepřeborných aktivitách si Marek Trizuljak uchovává vzácnou integritu, vyznačující se vedle věrnosti křesťanským hodnotám zděděným z generace na generaci také odpovědnou intelektuální prací na sobě, pracovitostí a laskavostí srdce. K těmto základním lidským přednostem, které jejich představitelé činí spolehlivým a vyhledávaným partnerem je také umělcem tělem i duší. Projevuje se to jeho multizánrovými přesahy do mnoha uměleckých disciplín a technik, zahrnujícími jak

poezii psanou, tak poezii zachycenou objektivem fotoaparátu, výtvarné aktivity komorní ale i rozměrné realizace v architektuře...

Předpoklady k takovému pracovnímu záběru získal již v početné, umělecky založené rodině. Jeho otec Alexander Trizuljak (1921 Varín – 1990 Bratislava) patřil k nejvýznamnějším slovenským sochařským osobnostem druhé poloviny 20. století. Ve své tvorbě zhodnocoval vliv svého profesora z pražské Akademie výtvarných umění Karla Pokorného (1891 – 1962) a odkaz sochařů Augusta Rodina (1840 – 1917) a Constantina Meuniera (1831 – 1905), kterých si velmi vážil. V šedesátých letech ještě rozšířil svůj výtvarný jazyk o geometricky koncipované kompoziční prvky a reduktivní stylizaci. Roku 1950 se oženil s žačkou Jána Mudrocha, Ludovíta Fully a Vincenta Hložníka Evou Řehůřkovou (1926 Bratislava – 2018 Bratislava), která se celoživotně věnovala malbě a textilní tvorbě (zejména tvorbě art protisů). Pro oba umělce i pro jejich pozdější rodinu měla zásadní význam filosofická a teologická formace, kterou studentům pražských výtvarných škol na přelomu čtyřicátých a padesátých let předávali teoretik umění a teolog Josef Zvěřina a historička umění a estetička Růžena Vacková (mezi účastníky těchto seminářů byli m. j. také Václav Bošтик, Stanislav Kolíbal, Jiří Šindler, Ján Mathé, Miloslav Troup, Jana a Miloslav Jemelkovi a další...). Tato formace je vedla k uvědomělému a odpovědnému prak-

tikování křesťanské víry a jako umělce také k podílu na formování výtvarné podoby novostaveb a pokoncilních úprav sakrálních staveb na Slovensku.²

Na těch posledních realizacích se svým otcem spolupracoval již i Marek, jeho druhorozený syn.³ Výtvarná studia absolvoval Marek Trizuljak v Čechách. Nejdříve (v letech 1968–1973) navštěvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě, kde si pod vedením zkušeného pedagoga Pavla Ježka (1938–1999), který patřil k průkopníkům autorské sklářské tvorby, osvojil základy sklářské technologie a sochařské postupy při tvorbě skleněné plastiky. Ve studiu poté pokračoval na pražské Akademii výtvarných umění v ateliéru monumentální malby, vedeném Arnoštem Paderlíkem (1919–1999). Studium zakončil roku 1981. Během sedmdesátých let se jeho malířská paleta vyznačovala tlumenými barvami s převládající šedí, tlumočící existenciální pocity doby normalizace. Obrazy z cyklu Lidé z vlaku (Noc ve vlaku, 1979; Vlaková Madona, 1980; Čekání na vlak, 1981, Ranní noviny, 1981, a další) nejsou pouhou sociologickou sondou odrážející autorovy pocity z cest na studia, ale současně psychologizující alegorii té doby. Tlumenou barevnou paletu si Marek Trizuljak ponechal i v následujících letech, v nichž maloval mystické krajiny, krajiny nitra zabydlené nanejvýš jednou postavou, představující biblického posla, oranta, nebo osobu, do jejíž

samoty s Bohem projektoval své niterné myšlenkové pochody. V obrazech Na břehu (1987), Svatý Jan (1987), Balada III (1989), Krajina vzpomínek (1992), Velikonoční triptych (1993) se Marek Trizuljak osobitou formou blíží odkazu romantických malířů Casparu Davidu Friedrichovi (1774–1840) a jeho následovníkům. Krajina však pro něj není objektem panteistického zbožnění, ale odrazem Boží stvořitelské vůle – jítrem sedmého dne stvoření. Souvisí to také s jeho bytostným zdravě venkovanským vztahem k přírodě, který lze nejlépe sledovat v jeho fotografické tvorbě, již sleduje jak přírodní detail ve třpytu vodní kapky, tak široké horizonty se sluncem vykreslujícím v krajíně okouzující iluminace.

*Krajina
telo si umývá
v daždi
kvapky a bubliny
plynutie
a šum
mäkké chvíle
za šera
nadránom⁴*

Jeho až nebezpečně krásné fotografie, pohybující se někdy na samé hranici líbivosti, vysvětluje a ospravedlňuje jejich výrazová jednota s malovanými obrazy krajín, ale v nemnější míře také se strukturou Trizuljakových

skleněných objektů, až biomorfne rozeklaných stél ale také skleněných chrámových vitrají. Tuto vzájemnou souvislost vyjádřil také názvem jednoho svého fotografického cyklu: Sklokrajiny.

Tvorba Marka Trizuljaka vyvrcholila v realizacích pro sakrální prostory. Dosud jich provedl více než tři desítky. Ty první vznikaly ještě ve spolupráci s otcem, později spolupracoval se svým bratrem, architektem Klementem Trizuljakem (1958) nebo se svojí manželkou, malířkou a restaurátorkou Miroslavou Trizuljakovou (1955). Vedle dílčích úkolů, jakými bylo navštívení chrámové lodě (Kochanovce, 1993), zrealizoval několik liturgických úprav (Gbely, 1992; Kobeřice, 1996; Vyšehorky, 1997; Velké Němčice, 2020), k nimž nutno počítat dva mimořádně zdařilé skleněné svatostánky vytvořené ve spolupráci s architektem Jindřichem Synkem (1947): svatostánek pro formační a vzdělávací centrum Mariapoli v Praze Víně (2002) a druhý roku 2008 do boční kaple emauzského kláštera v Praze. Na otcův odkaz navázal Marek Trizuljak sochařskými realizacemi v Hvozdnici, kde do kostela sv. Svoráda a Benedikta vytvořil vedle mozaiky a vitrají také patinované dřevořezby obou patronů kostela v mírně nadživotní velikosti (1994) a stejnou technikou provedl rozměrný reliéf Svaté Rodiny do presbytáře farního kostela v Luhačovicích (1998), který byl osazen na pozadí z kamenné mozaiky. Roku 2004 vyřezal do interiéru téhož kostela 15 zastavení křížové cesty z polychromovaného dubu (ve spolupráci s manželkou Miroslavou) a roku 2018 přidal do předpolí luhačovicického kostela rozměrné (240 cm) bronzové sousoší Sv. Rodiny.

*Padá sníh na listí
a to zas padá na sníh
zářivé,
žluté na bílý*

to by mě nenapadlo...⁵

Od počátku milénia se Marek Trizuljak stále častěji vrací k technice svých studijních počátků – ke sklu. Vedle skleněných objektů z litého hutního skla vytvořil již řadu vitrají technikou taveného lehaného skla. Tato technika mu umožňuje pracovat s barevnou kompozicí různobarevných skel, která na způsob koláže sestavuje podobně, jako kdysi jeho matka vytvářela barevné kompozice art protisů. Jeho barevná paleta se podivuhodně rozzářila v nebyvalých barevných kombinacích, plných hravé svěžesti. Vedle vitraje se vzkříšeným Kristem z čírého skla, která svojí monochromní střídmostí koresponduje s raně gotickým prostředím kostela v Vyšehorkách (1997), náleží k vrcholům Trizuljakových vitrajových aktivit cyklus barevných oken ve farním kostele v Šuranech (2000), vitraje na téma Stvoření světa a Vzkříšení v klášterní kapli na ostrově Saint-Pierre nedaleko kanadských břehů (2004), vitraje hřbitovní kaple v italském Cadoragu (2004), okna na námět Proměnění na hoře Tábor v kapli sv. Alexeje olomouckého kostela sv. Michala (2010) a v poslední době vznikající pozoruhodný cyklus 14 vitrají s augustiniánskými světci určený do ambitu klášterního kostela sv. Tomáše v Praze na Malé Straně.

Jsou to práce vznikající v tichém soustředění bez atraktivních senzací, proměňující světlo v nebeské obrazy...

*Dnes
prerastieram ti
na stôl
obrus ticha
a na večeru mlčanie*

iba jednou prosbou dýcham

*tvoj hlas
nech mi zaznie
vánok tvoj
nech zovanie⁶*

Ivo Binder

1 Marek Trizuljak, Výběr z tvorby 1980–2008, nákl. vlastním, Olomouc, 2009, s. 67

2 Alexander Trizuljak svými díly vyzdobil 26 chrámových interiérů.

3 Z osmi dětí Alexandera a Evy Trizuljakových (Michaela, 1951; Marek, 1953; Mária, 1955; Katarína, 1957; Klement, 1958; Alžběta, 1960; Alexander, 1965; Pavla, 1968) se většina věnuje výtvarným aktivitám.

4 Nad ránom, in: Dotyky a tušenia, Bratislava, 1992, s. 39

5 Zimpodzim, in: Marek Trizuljak, Výběr z tvorby 1980–2008, s. 64

6 Večerná modlitba, in: Dotyky a tušenia, Bratislava, 1992, s. 31

Doplnění interiéru farního kostela, Kochanovce, východní Slovensko 1993, rozměrné závěsné svítidlo, kov a masivní barevné sklo. Autorem celku umělecké výzdoby z 80. let 20. století je akad. soch. Alexander Trizuljak.

Ústřední motiv v interiéru kostela Svaté rodiny v Luhačovicích, 1997, polychromovaný reliéf Svaté rodiny, mozaika, svatostánek

VÝBĚR Z VÝTVARNÝCH REALIZACÍ

1983 – Kovová plastika pro atrium školy ve Velkém Krtiši, hliník, nerez, v cca 4,2 m.

1987 – Oltářní obraz sv. Alžběty Uherské, farní kostel Dolná Súča, olej, 170x275 cm.

1988 – Spolupráce s otcem, akad. soch. Alexandrem Trizuljakem, na návrzích a realizaci kovové plastiky „Počátek - Stvoření světa“ pro sídliště v Malackách, hliník, ocel, v 5,2 m.

1990 – Plastika - světelný objekt „Energie“ pro centrum města Levice, hliník, sklo. v 4,3 m.

1992 – Mramorový oltář a ambon pro novou liturgickou úpravu farního kostela, Gbely, společně s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

1993 – Závěsné svítidlo do interiéru kostela, Kochanovce, 150x150x150 cm, ocel, hliník a masivní hutní sklo.

1992–94 Mozaiky, vitráže, oltář a ambon, komplexní řešení liturgického prostoru, plastiky svatých Svorada a Benedikta pro kostel ve Hvozdnici, společně s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

1995 – Nová liturgická úprava presbytáře Děkanského kostela v Místku – Mramorový oltář, ambon a další zařizovací prvky.

1995–1996 Cyklus návrhů na vitráže pro kostel ve městě Augusta, Sicílie (IT)

1996 – Úprava presbytáře ve farním kostele v Koberčicích, mramorový oltář, ambon, křtitelnice a další zařízení, ve spolupráci s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

1996–98 Oltář, ambon a tavené reliéfní skleněné vitráže pro liturgickou úpravu interiéru raně gotického kostela ve Vyšehorkách.

1997 – Vitráže, mozaiky, reliéf Svaté rodiny, oltář a ambon pro liturgický prostor pro farní kostel Svaté rodiny v Luhačovicích, ve spolupráci s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

1997 – Skleněná dělicí stěna a světelné objekty pro interiér rodinné vily, Nitra, ve spolupráci s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

1997–1998 Vitráže, oltář a ambon pro kostel Božího milosrdenství v obci Miloslavov (SK), ve spolupráci s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

1999 – Tavené skleněné objekty do rodinného domu básníka K.P., Bratislava, ve spolupráci s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

2000 – Tavené vitráže a tavená masivní skleněná dvířka svatostánku pro nový farní kostel, Šurany-Kostolný Sek (SK), ve spolupráci s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

2000 – Skleněná dělicí stěna v rodinném domu, Bratislava, ve spolupráci s bratrem, ing. arch. Alexandrem Trizuljakem.

2000 – Tavené skleněné objekty do rodinné vily J.V., Olomouc.

2000 – Skleněná dělicí stěna a obrazy v interiéru prodejny klenotnictví Solid, Košice, ve spolupráci s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

2001 – Realizace souboru 700 ks reprezentativního nápojového skla pro firmu Softip, Bratislava, ve spolupráci s bratrem, ing. arch. Alexandrem Trizuljakem.

2001 – Skleněná dělicí stěna v průčelí prodejny hraček, ve spolupráci s manželkou Miroslavou Trizuljakovou a ing. arch. Alexandrem Trizuljakem, nákupní středisko Aupark, Bratislava.

2001 – Výtvarná spolupráce s ing. arch. Klementem Trizuljakem na realizaci pomníku Raoula Wallenberga, Bratislava.

2002 – Tavená vitráž a skleněné světelné objekty pro formační a vzdělávací středisko Centrum Mariapoli, Praha - Vinoř. (s ing. arch. Jindřichem Synkem).

2002 – Svatostánek v adorační kapli formačního a vzdělávacího střediska Centrum Mariapoli, Praha-Vinoř, ve spolupráci s manželkou, akd. mal. Miroslavou Trizuljakovou.

2002 – Soubor tři velkorozměrných vitráží na téma „Mojžíš na Hoře Sinaj“, „Zázračný rybolov“ a „Seslání Ducha sv.“ v kapli sv. Jana Sarkandera v olomouckém kněžském semináři. (s ing. arch. Josefem Indrou).

2002 – „Srdce a Duha“ Barevná okna do Lazaretní kaple (Cappella del Lazzaretto) v městečku Cadorago, protavované barevné ploché sklo (2 lunetová okna o rozm. 55x70 cm.) Vytvořeno v rámci mezinárodního projektu „Murarte“, Cadorago (Como) severní Itálie.

2002-2003 Výtvarná spolupráce s ing. arch. Klementem Trizuljakem na pomníku Raoula Wallenberga, Bratislava.

2004 – Cyklus Křížové cesty do farního kostela v Luhačovicích, polychromované reliéfy z dubového dřeva, 15 desek o rozm. 85x100 cm, ve spolupráci s akad. mal. Miroslavou Trizuljakovou.

2004 – Vitráže na téma „Stvoření světa“ a „Vzkříšení“, klášterní kaple na ostrově Saint-Pierre (Francouzské souostroví Saint-Pierre et Miquelon u pobřeží Kanady), přetavované ploché a reliéfní barevné sklo, 7 oken o rozm. 50x70 cm, 2 okna o rozm. 50x50 cm a 1 okno o rozm. 150x200 cm. Spolupráce: ing. arch. Rodolphe Victorri

2004 – Cyklus 14 zastavení Křížové cesty, umístěno v exteriéru na jižní straně farního kostela ve Vracově, umělý kámen a sklo, ve spolupráci s akad. mal. Miroslavou Trizuljakovou.

2004-2005 „Croce - Luce“ „Krajiny Vzkříšení“ Realizace vitráží ve Hřbitovní kapli v Cadoragu, protavované ploché barevné sklo, 1 okno o rozm. 140x227 cm, dvě okna o rozm. 75x220 cm. Cadorago (Como) severní Itálie.

2005 – „V zahradě Edenu“ Protavované ploché barevné sklo v rodinné vile F.M. Santarcangelo di Romagna (IT) rozm. 180x165 cm.

2005 – Obraz Božího milosrdenství na bočním oltáři kostela ve Slatiňanech.

2006 – Mozaiková stěna v pozadí kněžiště v Horní kapli olomouckého semináře.

2007 – „Anděl ochránce“ Vitrážová dělicí výplň pro interiér rodinného domu, Marianka, Bratislava (SK), protavované barevné sklo, 110x93 cm.

2008 – Cyklus zastavení Křížové cesty v exteriéru před kostelem Božího milosrdenství v Šuranech (SK), 14 tavených skleněných vyobrazení o rozměrech

54x70 cm, pevně zabudované kovové stojany, nerez.

2008 – „Hořící keř“ Kovový a skleněný svatostánek v boční kapli Emauzského kostela v Praze, ve spolupráci s ing. arch. Jindřichem Synkem.

2009 – Vyobrazení andělů na kovové trezorové skříni, kostel Nanebevstoupení P.Marie v Cholině, Protavované ploché barevné sklo, výška postav andělů cca 180 cm.

2006-2016 Rozsáhlé práce na úpravě interiéru kostela sv. Agáty, Santarcangelo di Romagna, fraz. San Michele (IT), ve spolupráci s ing. arch. Jakubem Kotkem. Masivní tavený skleněný ambon, vitráže z protavovaného barevného skla, masivní tavená podstava pod svatostánek, masivní skleněný svícen a křtitelnice.

2009 – Barevná skleněná výplň světlíku v rodinném domě básníka Michala Chudy, Bratislava, protavované ploché barevné sklo, rozm. 40x90 cm.

2006-2010 Vitráž s výjevem Proměnění Páně na hoře Tábor v rozměrném třídílném gotickém okně. Jižní zeď kaple sv. Alexeje u kostela sv. Michala v Olomouci. Protavované barevné sklo.

2009-2010 „Krajiny Stvoření“ cyklus 4 vitráží pro interiér Střední zdravotní a sociální školy v Odrách. Dělicí a prosvětlující okenní otvory mezi třídami a chodbou. Protavované barevné sklo, rozm. 229x74 cm.

2009 – „Zvěstování, Boží Narození, Stvoření světa“ Vitráže v nově vystavěné dřevěné zvonici Nejsv. Trojice, osada U Trtíků, Uherská, obec Huslenky. Velkorozměrné formáty protavovaného plochého barevného skla.

2010-2011 Kopie gotické sochy Cholinské madony. Lipové dřevo, polychromie, ve spolupráci s akad. Mal. Miroslavou Trizuljakovou.

2011 – Skleněné prvky výzdoby kaple sester Paulínek v Praze Novém Městě, ve spolupráci s architektem Paolem di Biase

2014 – vitráže a svatostánek pro soukromou kapli, Praha – Vinoř, protavované barevné sklo, mosaz, pasířské práce.

Celek umělecké výzdoby a liturgického zařízení interiéru kostela Svaté rodiny v Luhačovicích, 1997

2014-2015 Vitrážové výplně dvěř a dělicí stěny v rodinném domě ve Štěpánově

2016 – „Svatý Tomáš“ Vitráž ve venkovní nise kostela Božího milosrdenství, Šurany (SK).

2016-2018 Bronzové sousoší Svaté rodiny u stejnojmenného kostela v Luhačovicích. Výška cca 230 cm.

2017 – Vitráže ze života sv. Izidora rolníka, kaple sv. Izidora ve Věřňovicích, farnost Dolní Lutyně.

2020 – Úprava liturgického zařízení kostela ve velkých Němčicích, ve spolupráci s ing. arch. Jakubem Kotkem. Masivní skleněný ambon, svatostánek a skleněné abakové police.

2020 – Vitráže do školní kaple. „Eucharistie, Plášť Panny Marie, Svatá Anežka“. Střední zdravotní a sociální škola svatě Anežky České, Odry.

2021 – Skleněné součásti liturgického zařízení kostela Panny Marie pomocnice křesťanů,

Trnava – Kopánka (SK), ve spolupráci s Ing. arch. Klementem Trizuljakem. Křtitelnice a skleněné díly svatostánku a oltáře. Masivní tavné sklo.

2021 – Skleněná svatozář na čelní zdi nově zřízené zimní kaple v hospodářském křídle farní budovy v Olšanech u Prostějova. Protavované zlatožluté sklo.

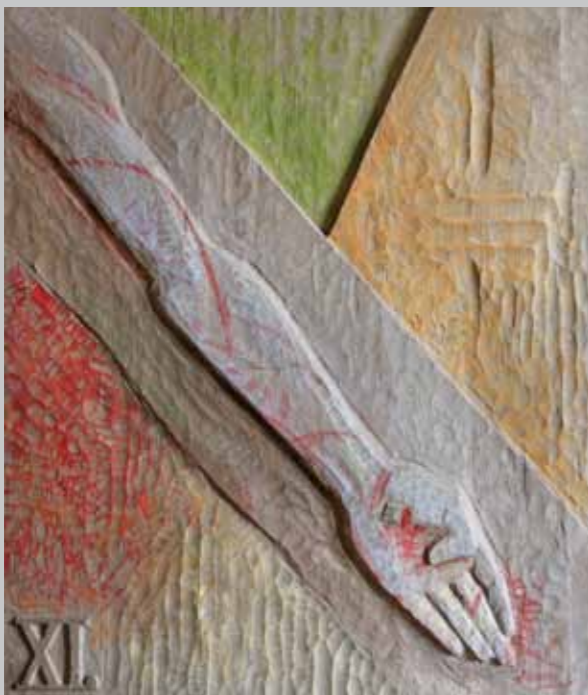
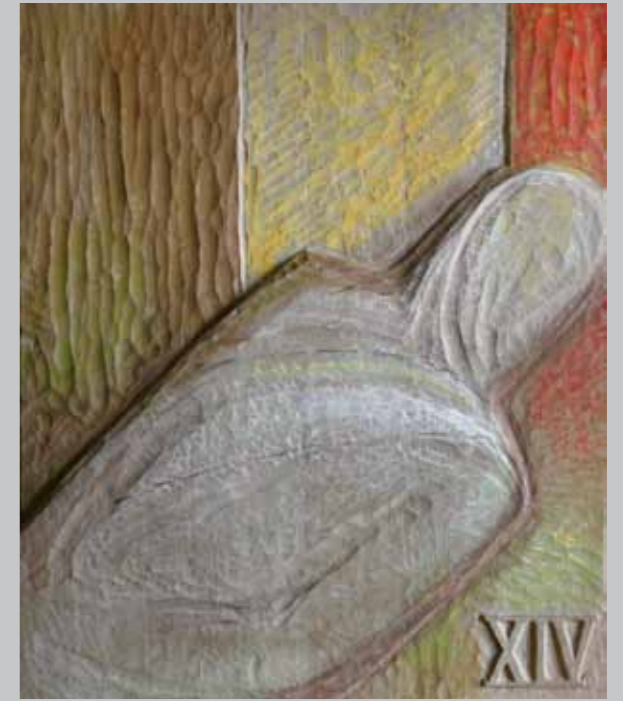
2022 – vytvoření tavených skleněných doplňků do podstavce oltáře, díla sochaře Pavla Hřebíčka a architekta Miroslava Vochty – segmenty z taveného barevného skla.

2014-2023 Práce na cyklu 14 vitráží s námětem augustiniánských světců a na vitráži „Vzkříšení“ v ambitu u kostela sv. Tomáše na Malé Straně, Praha.

2023 – Zahájení práce na souboru 6 velkorozměrných tavených vitráží do Kostela Panny Marie Karmelské v Dolní Lhotě u Luhačovic.

Reliéfy Křížové cesty v kostele Svate rodiny v Luhačovicích
2004, polychromované dubové dřevo, zastavení I.-VIII.

Reliéfy Křížové cesty v kostele Svaté rodiny v Luhačovicích
2004, polychromované dubové dřevo, zastavení IX.-XV.

Sousoší Svaté rodiny v Luhačovicích, celek a detaily
2016–2018, bronz, v. cca 230 cm

1995-1996, Cyklus návrhů na vitráže pro kostel ve městě Augusta, Sicílie (IT)

Výjev Vzkříšení v kostele Všech svatých ve Vyšehorkách (u Mohelnice)
1996–1997, vitráž z reliéfně tvarovaného skla

Ztvárnění interiéru kostela Všech svatých ve Vyšehorkách (Mohelnice)
1996–1997, kamenný oltář, vitráže z reliéfně tvarovaného skla

Nové stvoření, 2014,
vitráž v soukromé kapli ve Vinoři

...už nejsme bezstarostní študáci s hlavou plnou lotrovin, písniček a nadoblačných uměleckých vizí. Uběhla spousta let, ale na své vysněné cestě jsme vytrvali. Marek se v současnosti věnuje hlavně sklářské tvorbě, která mu výborně jde a byl pro ni předurčen.

Křídla nám sice přistříhla nedávná kovidová doba a dotýká se nás bezprostředně ta divně pozměněná proporce vnímání dobra a zla, ale přesto v nás zůstala láska k pravdě, umění, estetice, vztah ke krásě, k jejich podstatě - samá láska i dřina...

Přivítali jsme nadšeně milénium a později nás neočekávaně zastavila doba plná zákazů a odcizení. A dokonce válka na nedaleké Ukrajině.

A tak se mně chce napsat v této době, (kdy je pravda něco jako výfuk u trolejbusu), že se těším z Markovy krásné tvorby, která má své renomé u nás i ve světě, že mě drží nad vodou naše společné přátelství s ním a jeho ženou Mirkou a že mě napadá střelená, ale nadčasová sentence: SKLO A FRIŠTENSKÝ TO JE NĚCO PRO ŽENSKÝ !

Napsala jsem před časem o Markově tvorbě a zdá se mi, že to stále platí: Je výborný kolorista a svůj názor si vzácně ustál. Dokázal také zhodnotit práci se sklem, které se musel po určitou dobu studii malby na Akademii výtvarných umění vzdát, ale právě tady tuším jeho poslání. Tu výheň sklářské pece a příslovecnou barevnost. Zvláštní, provokující a tajemné seskupení tvarů, barevných drúz a krystalů v Markově malbě vnímám mimo jiné i jako cestu ke sklářské práci. Právě tam se jeho tvorba osvobodila, myšlenky obrazů se přetavily, posunuly dál a znovu zhodnotily. Tam opět žhnou a svítí snad ještě intenzivněji.

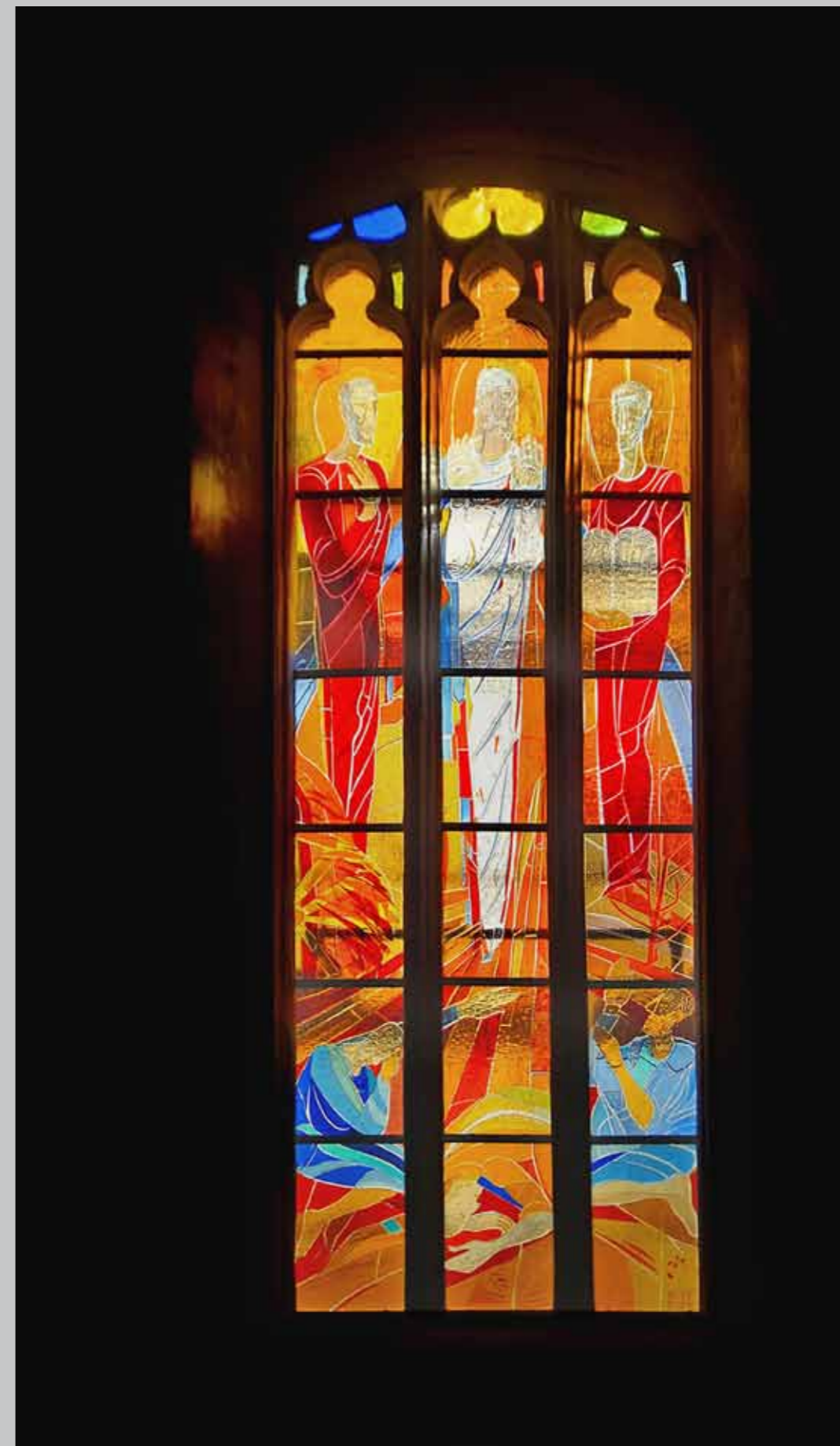
PS: Silák a zápasník Gustav Frištenský proslavil Litovel, která je kousek od Seničky na Hané. Což mě ujišťuje v úvaze, že skvělá minulost má i skvělou budoucnost.

Zdena Höhmová, 29.4.2023

V neklidném, ostře vyhraněném a individualizovaném uměleckém světě, kde se každý stará především sám o sebe a o to, jak se prosadit a vymezit vůči ostatním, působí Markova osobnost jako zjevení. K jeho velkorysosti, schopnosti rozšířit pohled a vidět, ocenit práci druhých, jistě přispívá jeho vzdělanost a spirituální ukotvení. Má nadhled a schopnost vidět to podstatné. Není rozervaným individualistou obráceným do sebe. Připomíná mi orače, který jde za pluhem a dělá to, co musí. Zúrodňuje pole zděděné po předcích a za sebou nechává poctivě obděláný lán. Trochu mu závidím práci se sklem, která se v jeho tvorbě čím dál víc uplatňuje. Našel v ní, jak se ukazuje, nejlepší způsob k vyjádření svých témat. Průzračnost skla jako by odpovídala něčemu podstatnému v jeho osobnosti. Cení si toho, že mohu patřit k Markovým přátelům. Mnohokrát jsem na vlastní kůži zažil jeho laskavý a povzbuzující přístup. V dnešním neklidném, individualizovaném světě je takovýchto lidí třeba jako soli.

Petr Štěpán

Proměnění na Hoře Tábor, 2006–2010,
rozměrné vitrážové výplně v původně gotickém třídílném okně
kaple sv. Alexeje u kostela sv. Michala v Olomouci

Liturgická úprava kostela v Kobeřicích, 1996,
úprava presbytáře, mramorový oltář, ambon, křtitelnice a další,
ve spolupráci s ing. arch. Klementem Trizuljakem

Liturgická úprava kostela v Kobeřicích, 1996,
počátek instalace mramorového oltáře

Nová liturgická úprava farného kostela, Gbely, (SK), 1992,
mramorový oltár, spoločne s ing. arch. Klementem Trizuljakem

Nová liturgická úprava farného kostela, Gbely, (SK), 1992,
mramorový ambon, spoločne s ing. arch. Klementem Trizuljakem

vpravo: vitráž Sesláni Ducha sv.,
vlevo: **Anděl**, Kostel Božího milosrdenství,
Miloslavovo - Alžbetin Dvor (SK), 1998

Kostel Božího Milosrdenství, Miloslavov (SK), 1997-98
 Záběry z montáže okna s výjevem Seslání Ducha sv.
 V dokumentační fotografické sérii spontánně vznikl
 paralelní příběh připomínající scénu Snímání z kříže.

Ztvárnění kamenného ambonu a oltáře, zmenšený model a sochařské zpracování

*Ale proč,
Světlo pravdivé,
k tobě přibližuji své srdce,
aby mě neučilo marné věci;
Rozežehň jeho temnoty
a řekni mi to,
prosím Tě...*

(Aurelius Augustinus,
CONFESSIONES - VYZNÁNÍ, Kniha XIII.)

**Triptych – Krajiny, 1990–1993, trojice samostatných obrazů,
Modlitba, Člověk a krajina – Ráno, Večerní slavnost,
akryl a olej na plátně**

Kostel svaté Agáty, Santarcangelo di Romagna, Frazione San Michele (IT), 2009,
detaily vitráží, vlevo prorok Amos, vpravo Maria (*Maremma. Marecchia, Mare*)

Kostel svatě Agáty, Santarcangelo di Romagna,
Frazione San Michele (IT) 2009, detail vitráže

Interiér kaple sv. Jana Sarkandera v olomouckém kněžském semináři, 1998,
soubor tří rozměrných vitrážových oken Mojžíš na hoře Sinaj, Zázračný rybolov a Soslání Ducha sv.

detail vitráže Soslání Ducha sv.

Kostel sv. Svorada a Benedikta Hvozdnica, (SK) 1993, Křížová cesta, vitráže.
Celková úprava interiéru ve spolupráci s ing. arch. Klementem Trizuljakem.

*„Tak jako jsme se teď vzepjali
a myšlenkou se aspoň v letu dotkli věčné Moudrosti,
která trvá nade vším;
kdyby tohle pokračovalo
a všechny jiné představy by vyhasly
a tato jediná představa by toho, kdo ji sleduje, uchvátila,
pohltila a pronikla ho vnitřní radostí
– takový by byl věčný život.
Jakoby byl právě pro pro nás tento okamžik,
po kterém tolik toužíme...
A snad právě tohle bude obsahem slov: Vejdí do radosti
svého Pána?*

(Aurelius Augustinus,
CONFESSIONES - VYZNÁNÍ, Kniha IX., 25)

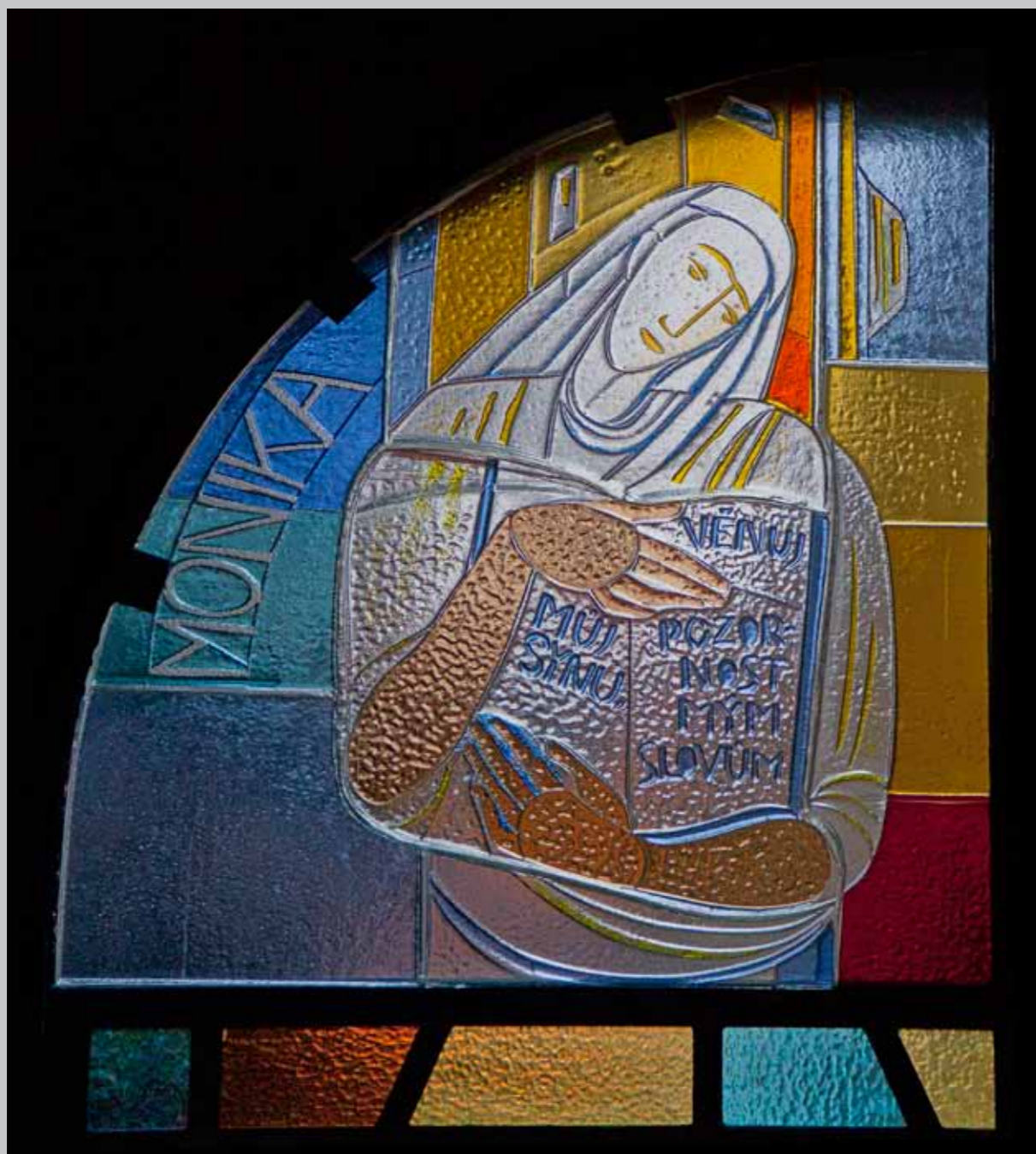
Kostel sv. Svorada a Benedikta Hvozdnica, (SK) 1993, detail Křížové cesty, vitráž.

Kostel sv. Svorada a Benedikta Hvozdnica, (SK) 1993
Dvojice světců Svorad a Benedikt

Hořící keř, kovový a skleněný svatostánek v boční lodi Emauzského kostela v Praze, 2008, mosaz, protavované barevné sklo, ve spolupráci s ing. arch. Jindřichem Synkem

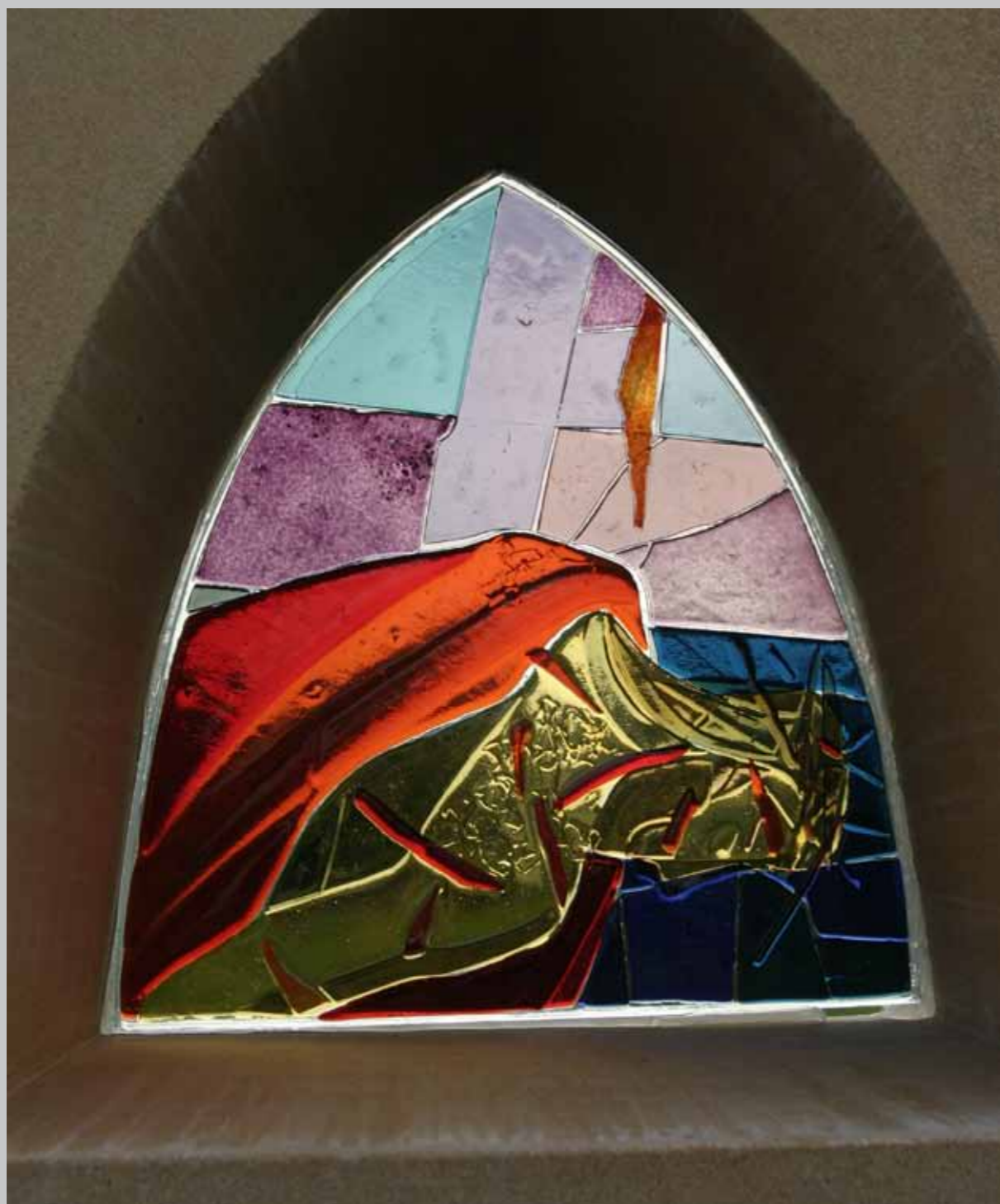

Augustin a Monika, 2014–2023,
součást cyklu vitráží s vyobrazeními augustiniánských světců v ambitu
u kostela Sv. Tomáše na Malé Straně, Praha

na následující straně: Alypius a Perpetua, 2014–2023,
součást cyklu vitráží vyobrazeními augustiniánských světců v ambitu
u kostela Sv. Tomáše na Malé Straně, Praha

Z cyklu 14 zastavení Křížové cesty ve venkovním prostoru u farního kostela ve Vracově, 2004, umělý kámen, protavované barevné sklo, spolupráce s akad. mal. Miroslavou Trizuljakovou

Krajiny Vzkříšení, Croce – Luce, 2004–2005,
vitráže ve Hřbitovní kapli, Cadorago (Como, IT)

Srdce, jedno z lunetových oken v Lazaretní kapli, Cadorago, 2002

umělecká výzdoba ve vile básníka K. P., Bratislava, 1999
detail skleněné plastiky *Jákobův žebřík*

na následující straně: *Andělé*, skleněné stély, masivní tavené sklo 2010,
společná instalace *Místo ticha* s Miroslavou Trizuljakovou v kryptě kaple sv. Jana,
františkánský kostel v Bratislavě, v rámci projektu *Dopisy do nebe II.*

Práce na mezinárodním výtvarném sympoziu v krajině: **Altre Memorie**
Vzpomínka v místě bojů první světové války, údolí Saisera, Valbruna (IT) 2014.
Krajinný objekt z místního materiálu, kameny, písek, plynutí času...
Na vyobrazení vpravo je vidět pozvolné rozpadání po několika letech.
Objekt byl vytvořen díky významné pomoci a spolupráci malíře Davida Dvorského.

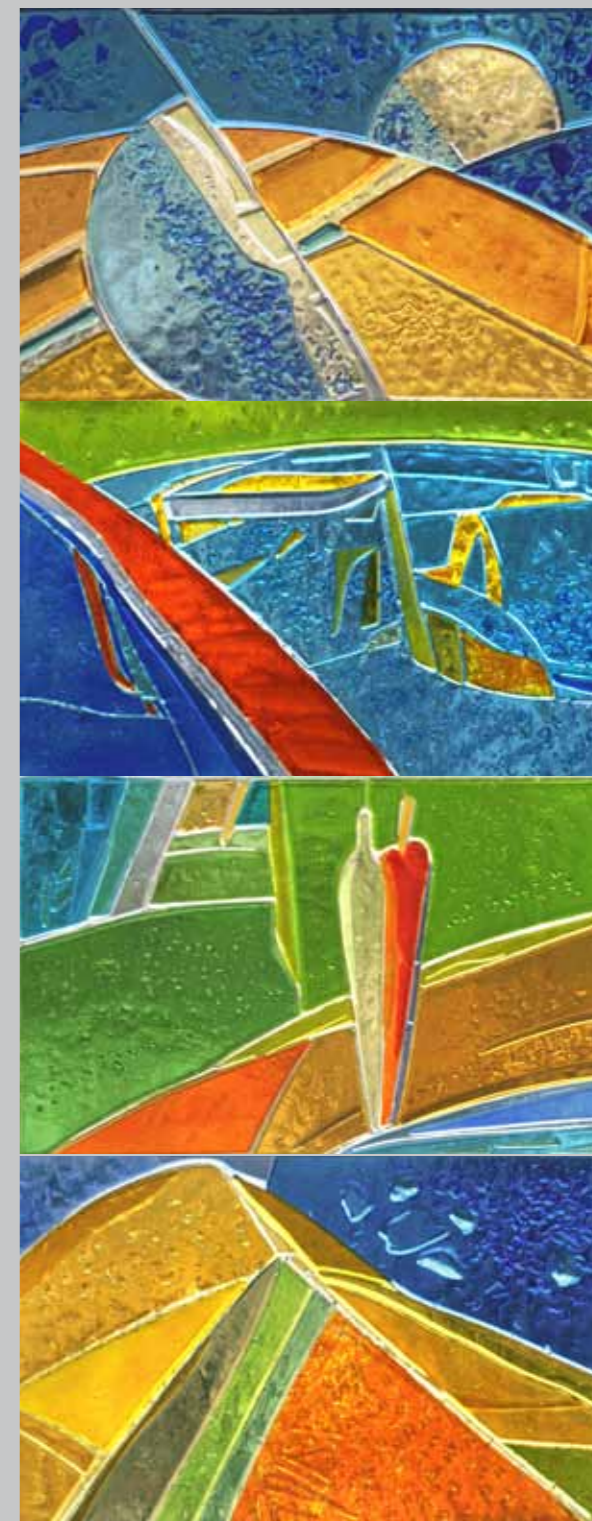
Nové doplnění liturgického zařízení kostele ve Velkých Němčicích, 2021, svatostánek a ambon, masivní tavené sklo, nerez a mosaz.

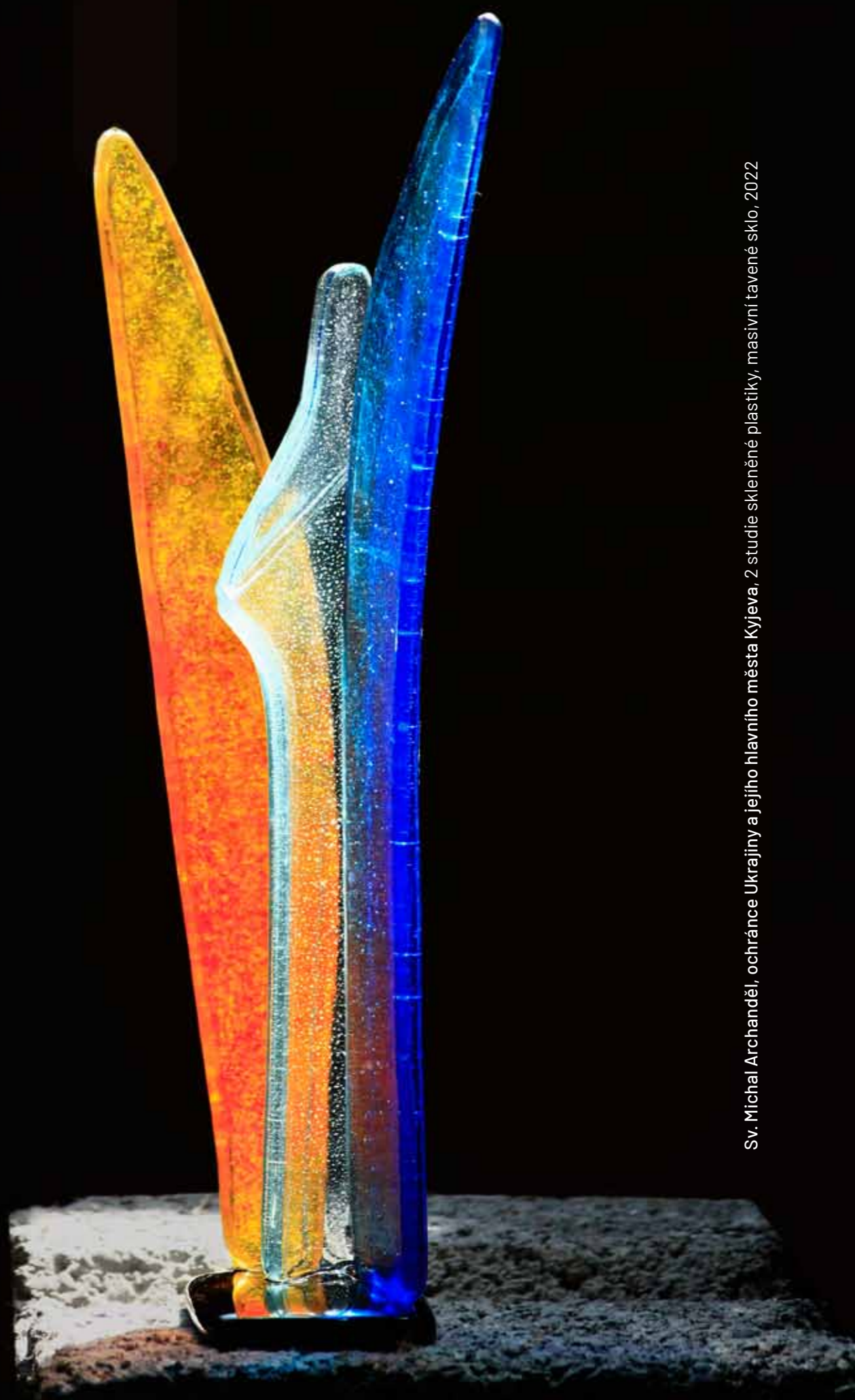
Vzkříšení a Pieta, vitrážová okna v kapličky na návsi ve Vejvanovicích u Chrudimi, 2008

Krajiny Stvoření, 2010-2012, rozměrné vitrážové výplně mezi třídami a prostorem chodby v budově Střední zdravotní a sociální školy v Odrách, cyklus 4 výjevů (ve dvou podlažích)

Kříž - Světlo, okna v kapli sv. Petra, souostroví St-Pierre et Miquelon (F), 2004, tavené barevné sklo,
Stvoření světa, okna v kapli sv. Petra, souostroví St-Pierre et Miquelon (F), 2004, sedm samostatných
oken, tavené barevné sklo, spolupráce: architekt Rodolphe Victorri, autor projektu kaple

Sv. Michal Archanděl, ochránce Ukrajiny a jejího hlavního města Kyjeva, 2. studie skleněné plastiky, masivní tavené sklo, 2022

Maria v naději, 1986, olej na dřevě

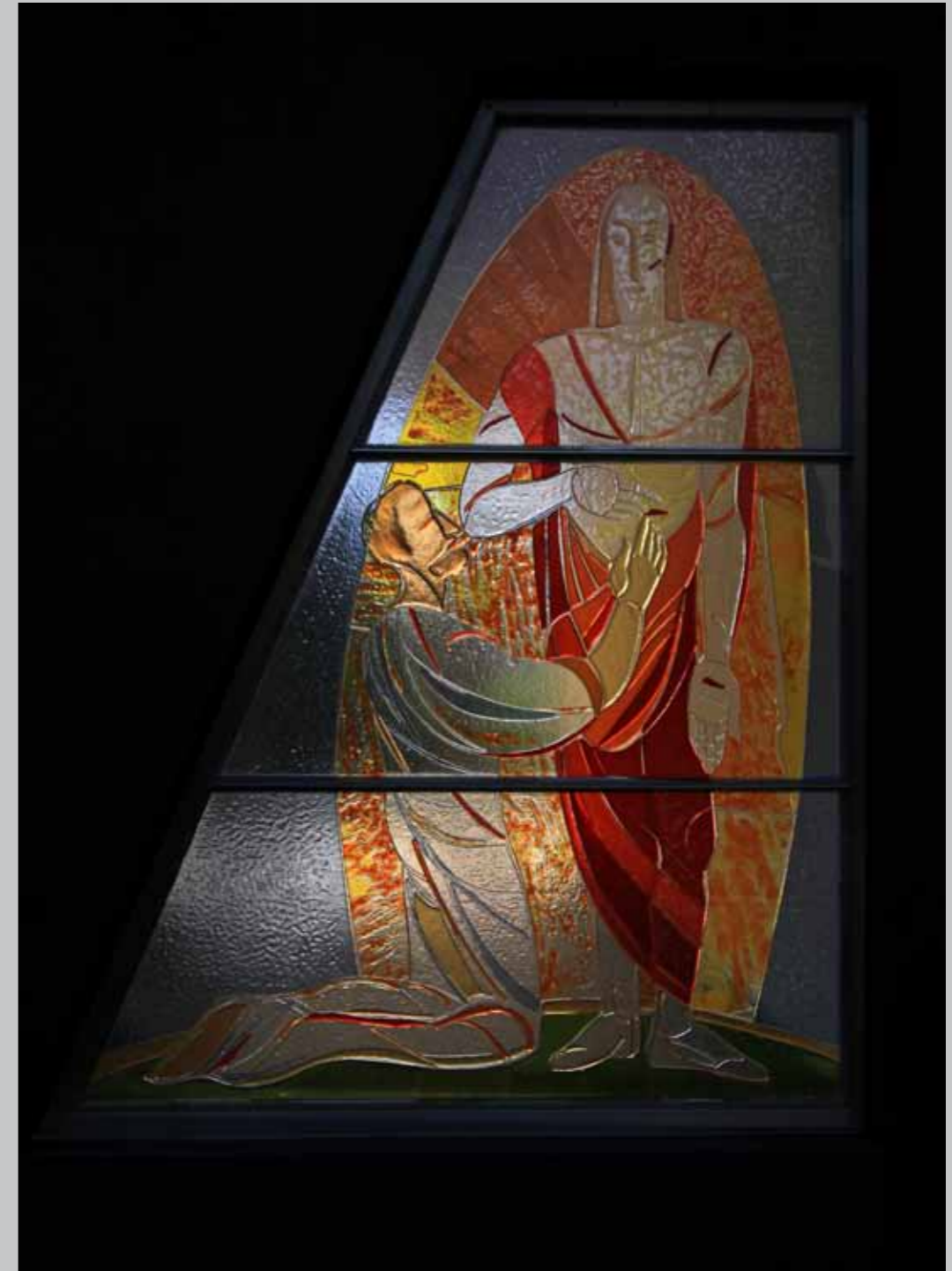
Svatý Martin, 2018, akryl a plátně

Eden, 2011, vitrážová výplň v rodinném domě F. M., Santarcangelo di Romagna (IT)

Svatostánek v Centru Mariapoli ve Vnoři (Praha-Vnoř), 2009-2010
pro hnutí fokoláre - Dílo Mariino, kovová konstrukce a tavené sklo

Kostel Božího Milosrdenství, Šurany-Kostolný Sek (SK)
vlevo detaily vitráží v kostele, 2000
vpravo Svatý Tomáš, vitráž ve venkovní nice, 2017

Dřevěná zvonice Nejsv. Trojice, tři velkorozměrné vitráže
Stvoření, Zvěstování a Boží Narození, 2014

*„ale podívej,
teď jsem vyprahlý,
lapám po dechu
a vracím se k Tobě,
prameni jediný“*

(Aurelius Augustinus, CONFESSIONES
Kniha XII., 10.10.)

Napadlo mě, že bych snad mohl s opatrností citovat právě název knihy sv. Augustina při svém výtvarném ohlédnutí k sedmdesátinám v Galerii Města Olomouce. Vyznání vděčnosti. Zejména za všechna ta léta „galerij-ničení“ v této instituci a jejích krásných prostorách společně s kolegy z Unie výtvarných umělců Olomoucka.

Poděkování míří k uměleckým kolegům a přátelům jak z UVUO, tak i ze Sdružení Q a kroměřížské umělecké iniciativy Forfest. Mnohé jsme spolu prožili a s mnoha výstavami vyrazili do světa. Díky za tu společnou jízdu.

A z celého srdce děkuji mé paní, Mirce, umělecké kolegyni nejbližší, s níž společně táhneme už po dlouhá léta všechno to bláznivé i vážné počínání, včetně opakovaného „pojízdného cirkusu“ výstav doma a všude možné po světě.

Zvláštní poděkování pak patří všem partnerům a podporovatelům mé stávající výstavy a katalogu vydaného u její příležitosti.

Marek Trizuljak

jiho**moravský** kraj

B | R | N | O |

